

Віктор ШПАК,
доктор історичних наук, професор,
професор кафедри медіапродюсування
та видавничої справи Факультету журналістики
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

<https://orcid.org/0000-0002-7007-0683>
v.shpak@kubg.edu.ua

Оксана БАЛЮН,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри видавничої справи та редагування
Навчально-наукового
видавничо-поліграфічного інституту
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

<https://orcid.org/0000-0002-7676-9049>
o.baliun@gmail.com

Viktor SHPAK
DSc (History), Professor,
Professor at the Department
of Media Production and Publishing,
Faculty of Journalism,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Oksana BALIUN
PhD (History),
Associate Professor at the Department
of Publishing and Editing,
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО КНИГОВИДАННЯ: ЗА ФОРМАТОМ ВИДАНЬ

////////////////////////////////////

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL BOOK PUBLISHING: BY EDITION FORMAT

Епоха глобальної цифровізації привнесла суттєві зміни у світову книговидавничу галузь. Електронні книги, аудіокниги, самарі, вебновели, AR-видання тощо дедалі більше стають узвичаєною традицією читацького споживання. На додачу швидкими темпами відбувається адаптація та кількісне зростання цифрових читацьких платформ. Метою пропонованої розвідки є аналіз структури світового книговидання в контексті його основних форматів та наявних тенденцій розвитку. Серед основних завдань доробку: виявлення сучасних тенденцій у цифровому сегменті книговидання, висвітлення його місця в структурі традиційних друкованих видань у різних країнах світу, з'ясування українських надбань на цій ниві. Методологічним підґрунтям дослідження є джерелознавчий аналіз статистичних та нарративних матеріалів із застосуванням методів і прийомів математичної статистики, дедукції та індукції, аналогії і синтезу. Науковою новизною статті є виявлення стану структури книговидавничої галузі за форматом книжкових продуктів у різних країнах світу, зокрема цифрового контенту. З'ясовано, що світове книговидання переживає період цифрової трансформації. На додачу до традиційних друкованих видань, електронних та аудіокниг з'явилися нові формати, а саме: самарі-книги, серіальна література, гібридні (імерсивні) видання, візуальні новели та інтерактивна проза, книги з доповненою реальністю. Характерною тенденцією є домінування смартфонів для читання і прослуховування книг, які поступово витісняють традиційні рідери та CD-програвачі. Ринок цифрового книгарства зберігає величезний потенціал і швидко розвивається, особливо в аудіоформаті. Досліджено, що навіть провідні країни світу застосовують різні підходи до просування і популяризації різних книжкових форматів. Виявлено ефективність моделей підписки для залучення аудиторії і монетизації цифрових проєктів. Зроблено також висновок про те, що сучасне світове книговидання, спираючись на традиційні формати виробництва і поширення, є інноваційною галуззю,

яка швидко прогресує насамперед у цифровому сегменті. В Україні спостерігаються швидкі темпи розвитку цифрових книжкових форматів, зокрема в аудіосегменті, проте домінуючою є паперова друкована книжка як символ ідентичності та стійкості народу.

Ключові слова: формат видання, книговидання, цифрові формати, друковані книги, електронні книги, аудіокниги, рідери, самарі, смартфон.

The era of global digitalization has brought significant changes to the international book publishing industry. E-books, audiobooks, summaries, web novels, and AR editions are increasingly becoming established traditions of reader consumption. Additionally, digital reading platforms are undergoing rapid adaptation and quantitative growth. The purpose of this research is to analyse the structure of global book publishing within the context of its primary formats and current development trends. Among the main objectives of the study was to identify modern trends in the digital publishing segment, demonstrate its position within the structure of traditional printed editions across various countries, and ascertain Ukrainian achievements in this field. The methodological framework of the study is based on a source-based analysis of statistical and narrative materials, utilizing methods and techniques of mathematical statistics, deduction and induction, analogy, and synthesis. The scientific novelty of the article lies in identifying the structural state of the publishing industry by book product format across different countries, including digital content. It was revealed that global book publishing is undergoing a period of digital transformation. In addition to traditional printed editions, e-books, and audiobooks, new formats have emerged, including: book summaries, serial literature, hybrid (immersive) editions, visual novels, interactive prose, and augmented reality (AR) books. A characteristic trend is the dominance of smartphones for reading and listening to books, which are gradually displacing traditional e-readers and CD players. The digital book market maintains immense potential and is developing rapidly, particularly in the audio format. The study determined that even the world's leading countries apply different approaches to the promotion and popularization of various book formats. The effectiveness of subscription models for audience engagement and the monetization of digital projects was also identified. It is concluded that modern global book publishing, while relying on traditional production and distribution formats, is an innovative and rapidly progressing industry, especially within the digital segment. In Ukraine, a rapid pace of development in digital book formats is observed, particularly in the audio segment; however, the printed paper book remains dominant as a symbol of the people's identity and resilience.

Keywords: edition format, book publishing, digital formats, printed books, e-books, audiobooks, e-readers, summaries, smartphone.

© Шпак В., Балюк О., 2026

Вступ. Тотальна цифровізація усіх складників суспільного буття не залишає осторонь і світову індустрію книговидання, яка переживає період фундаментальної трансформації, зумовлений впровадженням нової техніки та технологій, зокрема розвитком штучного інтелекту, а також зміною споживчих моделей поведінки. На відміну від довготривалого двополярного протистояння «папір чи екран» нині ми дедалі більше починаємо сприймати книжковий ринок як складну мультиканальну екосистему. За даними однієї із провідних компаній з ринкової аналітики “Mordor Intelligence”, глобальний розмір книжкового ринку у 2025 р. оцінюється в 142,72 млрд доларів США та зростатиме щороку в середньому на 1,8 % і досягне 2030 р. позначки у 156,04 млрд доларів США [1]. Такі результати досягаються завдяки сталому попиту на друковані видання, швидкому впровадженню аудіокниг та зростанню платформ для читання за передплатою тощо.

Відповідно до звіту “Books Market Size, Share & Trends Analysis 2026–2033”, оприлюдненого компанією “Grand View Research”, нині 76–82 %

ринкової частки впевнено займають друковані видання, проте спостерігається стрімка диверсифікація форматів, зокрема середньорічні темпи зростання аудіокниг становлять понад 8 %, набирають обертів також інтерактивні цифрові видання з елементами доповненої реальності та штучного інтелекту [2].

В Україні паперова книга також утримує левову частку ринку — понад 90 % реальних продажів. Проте якщо у Європі цифровий сегмент займає 15–20 %, то в Україні він поки що близько 4–8 %, але з швидкими темпами розвитку [3; 4].

Наявна широка палітра видавничих книжкових форматів потребує певних узагальнень та визначення чинників, що впливають на зміну споживчих переваг у сучасному цифровому середовищі, що є **метою** пропонованого дослідження.

Об'єктом дослідження обрано світову книговидавничу галузь в умовах глобалізації та цифрової трансформації. **Предметом** дослідження є формати книжкових видань (друкованих, цифрових та інтерактивних) цієї індустрії.

У роботі застосовано системний підхід у поєднанні з комплексом загальнонаукових методів. В основу джерелознавчого аналізу було покладено дедуктивний, індуктивний, компаративний методи наукового пізнання, що дало змогу детально вивчити окремі сегменти ринку та ключові вектори розвитку галузі. Завдяки статистичному та порівняльному аналізу зіставлено ринкові частки паперових, електронних та аудіовидань у різних країнах світу протягом останніх років. Для класифікації сучасних видань за форматом відтворення та способом дистрибуції застосовано типологічний метод. Інформаційною базою дослідження став вторинний аналіз даних офіційної статистики світового книжкового ринку за 2020–2025 роки.

Світове книговидання є об'єктом дослідження як вітчизняних, так і закордонних науковців і практиків. Серед українських дослідників варто виділити роботи: Н. Фіголь [5], Т. Файчук [5], С. Водолазької [6; 7], М. Женченко [8], В. Шпака [9], Л. Татарінова [10], О. Сухорукової [11], М. Тимошика [12], О. Горобця [13], В. Круглова [14], В. Ситника [15] та ін.

Аналіз робіт закордонних науковців свідчить про те, що вони здебільшого сфокусовані на боротьбі між паперовими книгами, e-books та аудіокнигами. Яскравим прикладом є дослідження британського соціолога Джона Томпсона «Торговці культурою. Видавничий бізнес у XXI столітті» [16] і «Книжкові війни: цифрова революція у видавничій справі» [17]. Письменник, видавець і дослідник Майкл Бхаскар у роботі «Контент-машина: до теорії видавничої справи від друкарського верстата до цифрової мережі» [18] висвітлив вплив цифрових алгоритмів та мереж на формування видавничого контенту. Дослідниця з Мельбурна Симона Мюррей у доробку «Цифрова літературна сфера: читання, написання та продаж книг в епоху Інтернету» [19] ілюструє, що цифровізація змінює не лише формат книги, а й спосіб її споживання, зокрема через соцмережі, інтернет-платформи. Експертка з лінгвістики Намомі Барон у монографії «Як ми читаємо зараз: стратегічний вибір для друкованих, екранних та аудіоматеріалів» [20] запропонувала алгоритм впливу формату (друковані, електронні, аудіовидання) на засвоєння інформації. В «Оксфордському довіднику з видавничої справи» А. Філліпс і М. Бхаскар [21] висвітлили широкий спектр проблем — від стратегій виживання видавництва у мережевому суспільстві до авторського права в цифрову епоху. Дослідниця нейробіології читання Меріанна Вульф у роботі «Читачу, повертайся додому: читацький мозок

у цифровому світі» [22] обстоює паперову книгу в часи наступу цифрових форматів.

Розмаїття аналітиків-дослідників та їхніх думок свідчить про непересічний інтерес до форматів поширення книжкової продукції. До цієї ж категорії слід зарахувати статистичні звіти видавничих об'єднань, зокрема: Міжнародної асоціації видавців [23], Федерації європейських видавців [24], Асоціації американських видавців [25], Європейської та міжнародної федерації книготорговців [26], а також компаній, що спеціалізуються на ринкових дослідженнях: Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) [27], «Mordor Intelligence» [1], «Grand View Research» [2] тощо. Видавничий ринок України спирається на дані Книжкової палати України [28], Української асоціації видавців і книготорговців [29], Українського інституту книги [30] тощо.

Проте нині горизонти конкуренції, а точніше взаємодоповнення, у сфері видавничих форматів стрімко розширюються. Крім електронних та аудіокниг, впевнено увірвалися «самарі-книги», «серіальна література», «гібридні (імерсивні) видання», «візуальні новели та інтерактивна проза», «книги з доповненою реальністю» тощо. Аналізу наявних наслідків цифровізації форматів книговидання і присвячена пропонується стаття.

Результати й обговорення. Сучасний ринок книговидання вже не обмежується винятково паперовими, електронними та аудіокнижками, хоча і тут можна провести певну диференціацію: друковані книги (тверда палітурка, м'яка палітурка, колекційні видання тощо), електронні книги (формати EPUB чи PDF — для читання з екранів тощо), аудіокниги (авторське читання, аудіовистави, озвучка штучним інтелектом тощо). Сміливо увійшли у ринок так звані «самарі-книги» — фактично конспективні версії традиційних видань, зокрема нон-фікшн бестселерів, що дає змогу за короткий час ознайомитися з короткими змістами, тезами, основними сюжетними лініями, ідеями з бізнес-літератури тощо повноцінних видань і допомагає споживачеві ухвалити рішення щодо подальшого читання чи не читання повноцінних версій. Книги виходять у текстовому або аудіоформатах. Серед популярних сервісів: «Blinkist» [31], «Headway» [32].

Набирає обертів серіальна література з фідбеком — вебновели. Ідея цих видань полягає в тому, що книги публікуються частинами, як правило, у реальному часі, що дає змогу читачам впливати на сюжет своїми коментарями, а авторам коригувати сюжетні лінії. Монетизація тут

здійснюється за моделлю підписки або оплати за частину книги. Знаними платформами є “Wattpad” [33], “Royal Road” [34], “Surge” [35].

У практиці сучасних цифрових видавництв є гібридні видання, коли поєднується текст і звук: диктор читає текст, а на екрані підсвічується кожне промовлене слово, або це повноцінна аудіовистава з текстовим дубляжем. Користується популярністю у дітей, серед тих, хто вивчає мови, або тих, хто потребує в певні проміжки часу переходу між читанням та слуханням.

Розвивається й інтерактивна проза — формат на стику книги та відеогри, коли читання тексту супроводжується статичними або анімованими зображеннями, і читач періодично постає перед проблемою вибору напряму продовження історії, що змінює сюжет видання. Яскравим прикладом є книжка-квест «Незалежність: перезавантаження» Валерії Савотіної [36], нещодавньої випускниці Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Для любителів коміксів та манги створено спеціалізовані формати для візуального контенту CBR / CBZ — фактично архіви з високоякісними зображеннями, з можливостями послідовного перегляду.

Ринок паперових дитячих видань та енциклопедій поповнився книгами з доповненою реальністю, коли, спрямувавши об'єктив смартфона на сторінку паперової книги, ілюстрації чи рисунки «оживають» у вигляді 3D-моделей тощо.

Серед основних переваг електронних книг виділимо: миттєву доступність, портативність, економічну ефективність та гнучкі формати читання. Ці характеристики привертають особливу увагу читачів навчальних закладів, корпоративних користувачів, які переважно споживають цифровий контент. Всебічно сприяють ситуації: розширення можливостей інтернету та його технологій, зростаюча цифрова грамотність, проникнення смартфонів. Такі сучасні реалії змушують видавців дедалі більше заглиблюватися в електронний сегмент, використовуючи його як інструмент для розширення глобального охоплення, зменшення впливу природних ресурсів на технологічні процеси, а також ефективної монетизації контенту, переводячи індустрію на моделі на основі підписки та розвиваючи екосистеми цифрового навчання.

Говорячи про світ електронних книг, ми не можемо обійти тему пристроїв, на яких відбувається читання. Тут теж відбувся певний прорив — уніфікація зробила суттєвий крок

і різниця між ними майже зникла. Нині вибір формату переважно залежить не від того, який у вас рідер, а який контент буде споживатися (текст чи ілюстрації). Серед основних форматів виділимо: EPUB (.epub) — підтримує практично всі стандарти: від смартфонів і планшетів до професійних рідерів, текст підлаштовується під розмір екрана; PDF (.pdf) — незамінний, коли потрібно зберегти сторінку незмінною, що важливо для підручників, технічних видань, коміксів тощо, але неможливість масштабування тексту створює певні проблеми при використанні маленьких екранів, наприклад смартфонів; AZW3 / KFX / MOBI — розроблені й використовуються Amazon Kindle, дають змогу застосовувати трендові шрифти та інтерактивні елементи. Проте з 2022 р. Amazon Kindle також перейшов до підтримки формату EPUB [37]; FB2 (.fb2) — поширений у Східній Європі, зокрема в Україні та сусідніх країнах, дає змогу легко структурувати текст, переважно використовується застосунками на Android або старими моделями PocketBook.

Для аудіокниг домінантними є класичні MP3 / M4B формати, які можна слухати на будь-якому плеєрі.

Стрімінгові формати дають змогу слухати книги онлайн без завантаження окремого файлу, оскільки вони є всередині додатків (наприклад, Audible або Spotify).

Нині чимало книг отримує «озвучку» за допомогою технологій штучного інтелекту, яка майже подібна до людської, але виробництво аудіоверсій коштує набагато дешевше.

Незважаючи на тотальну світову цифровізацію, статистичні дані обігу книжкової продукції показують стале домінування паперової друкованої книги, насамперед у частині отриманих доходів. Водночас динаміка наступу електронних видань є вражаючою. За інформацією аналітичної компанії “Fortune business insights”, у 2025 р. обсяг світового ринку електронних книг оцінювався в 50,61 млрд доларів США. Прогнозується, що ринок зросте з 59,2 млрд доларів США у 2026 р. до 207,81 млрд доларів США до 2034 р., демонструючи середньорічний темп зростання 16,99 % протягом прогнозованого періоду [38].

Найшвидшим за темпами відбувається зростання у сегменті аудіокниг. В аналітичній доповіді “Audiobooks Market Size, Share & Growth 2034” зазначається, що ринок аудіокниг у 2025 р. досяг \$11,18 млрд і, за прогнозами, зростаючи на понад 26 % на рік, 2026 р. досягне \$14,15 млрд, насамперед завдяки залученню смартфонів (62 % прослуховувань) [38]. Асоціація аудіовидавців прогнозує,

що в США та Європі до 2030 р. цей формат може займати до 21 % від загального видавничого виторгу [39]. Звіт Федерації європейських видавців, представлений на 77-му Франкфуртському ярмарку 2025 р., підкреслює «феноменальне зростання» аудіоринку в окремих країнах (наприклад, у Фінляндії — на 243 % з 2021 р.) [40].

На основі звітів Association of American Publishers (AAP), Federation of European Publishers (FEP) та Nielsen BookData розглянемо ситуацію з форматами книжкових видань у різних регіонах світу.

Найбільшим національним ринком електронних книг є Сполучені Штати Америки, який обіймає приблизно 33 % світового ринку. Сприяють цьому: потужна цифрова інфраструктура, високий рівень проникнення пристроїв, зрілі екосистеми видавничих книг, залучення освітніх закладів та студентства через широку цифровізацію навчальних програм і довідкових матеріалів, заохочення самостійних публікацій авторів, диверсифікації контенту в різних жанрах, просування моделі читання на основі підписки та поширення хмарних бібліотек. Споживачі в США все частіше віддають перевагу електронним книгам через зручність, доступність та доступність на вимогу. Понад 50 % усіх книг у США зараз купують через онлайн-ритейл (переважно Amazon). Нині друковані видання складають приблизно 73 % доходу (з них тверда палітурка — 33 %, м'яка — 33 %, інші — 7 %); аудіокниги — близько 11,3 % зі зростанням + 23 % за останній рік; електронні книги — близько 10–14 % зі зростанням на 1–2 % [25].

Суттєвим гравцем на книговидавничому ринку є Велика Британія, де 70 % зиску належить друкованому сектору і по 15 % аудіо- та електронним книгам. Завдяки BookTok продажі паперової художньої літератури у 2024–2025 рр. показали рекордні результати за останні 10 років [44]. BookTok у Великобританії — це субкультура, де користувачі створюють короткі емоційні відео про прочитані книги: огляди, рекомендації, реакції на фінали та естетичні добірки. Згідно

зі звітом Nielsen BookData 2024 / 2025, саме завдяки BookTok у Великобританії спостерігається рекордне зростання продажів паперових книг у м'якій обкладинці серед молоді віком 13–24 роки. Кожна четверта книга в сегменті художньої літератури у Британії зараз купується завдяки рекомендаціям з TikTok. Хештег #BookTok має понад 200 млрд переглядів глобально, і британський сегмент є одним із найактивніших. Станом на 2025–2026 рр. вплив BookTok у Британії став настільки значним, що диктує асортимент найбільших мереж книгарень та змінює списки бестселерів [45].

У Європейському Союзі ситуація неоднозначна і різниться за країнами, хоча зберігається прихильність до паперових друкованих видань, які становлять 82,9 % загального обігу (усереднений показник); електронні книги — близько 10–12 %; аудіокниги — 4,2 % (проте, наприклад у Данії чи Фінляндії, цей відсоток значно вищий і подекуди випереджає друковані книги) [26].

Найбільш консервативним та стабільним ринком у світі є Німеччина. Тут друковані книги займають близько 75–78 %; електронні книги — близько 6 % (переважно в сегменті художньої літератури); аудіо — близько 5 % [41].

Близький до України польський ринок має класичну європейську модель, де друкована книга є базою (близько 82,9 %), а цифра — її доповненням (аудіокниги та е-книги — близько 17 %). Тут надзвичайно популярні сервіси передплати, які пропонують доступ до обох форматів одночасно [24].

Лідером за темпами зростання цифрового сегмента є Азійсько-Тихоокеанський регіон. У Китаї понад 30 % ринку вже припадає на цифрові формати, насамперед через мобільне читання. Китай посідає перше місце у світі за кількістю освітньої літератури в цифровому форматі [42]. Японія має унікальний високий відсоток цифрових видань у сегменті манги (до 50–60 % продажів коміксів — цифрові) [43].

Для наочності представимо зазначені порівняльні характеристики в табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця основних форматів видань

Регіон / Країна	Друковані книги	Електронні книги	Аудіокниги
США	73 %	14 %	13 %
ЄС (середнє)	83 %	11 %	6 %
Німеччина	78 %	6 %	16 % (з подкастами)
Великобританія	70 %	15 %	15 %
Польща	83 %	17 %	
Китай	65 %	25 %	10 %

Джерела: [24; 25; 26; 41; 43; 44; 45].

Для того щоб зрозуміти повну картину цифрової трансформації, варто також з'ясувати, через які пристрої читачі споживають контент. Загальний аналіз свідчить, що в 2026 р. спостерігається достатньо чіткий поділ на країни, які користуються спеціалізованими рідерами, і країни, які дедалі частіше переходять на смартфони. Більш релевантну ситуацію можна отримати, зробивши не середньостатистичні зрізи, а проаналізувавши стан справ в окремих країнах.

Читачі США, де домінує екосистема Amazon, віддають перевагу пристроям Kindle (E-ink рідери). Тих, хто цінує відсутність сповіщень та захист очей, близько 72 % серед усіх споживачів цифрової книги. Поціновувачі коміксів та дитячих книг віддають перевагу планшетами — близько 18 %. Решта — 10 % — смартфонам. 62 % тих, хто слухає аудіокниги, використовує спеціальні додатки на смартфонах. Традиційне для США сімейне слухання книг через так звані розумні колонки притаманне 25 % аудиторії. 13 % використовує автомобільні системи [25].

Британці поєднують використання рідерів для електронних книг (60 %) і смартфонів для аудіо (25 %). Планшети — 15 %. Серед аудіокниг домінантним способом (75 %) є смартфони. Комп'ютери та розумні колонки складають 25 % [45].

У Німеччині існує потужна альтернатива Amazon Kindle — створений книготорговцями альянс "Tolino", який займає майже 40–45 % ринку пристроїв, на рівних конкуруючи з Kindle. 65 % споживачів контенту e-books використовує ці спеціалізовані E-ink рідери. У молодого покоління переважають смартфони (25 % ринку). 10 % застосовує планшети. 88 %

аудіослухачів віддають перевагу смартфонам, 8 % — смартколонкам, а 4 % споживачів досі використовують CD-програвачі [41].

46 % польських читачів електронних книг обирають своїм пристроєм смартфони, 40 % — рідери, переважно адаптовані під місцеві сервіси, 14 % — планшети і комп'ютери. Більшість слухачів аудіокниг (85 %) віддає перевагу смартфонам, 15 % — автомобільним системам [24].

У Китаї, «країні смартфонів», читання інтегроване в соцмережі. 78,7 % споживачів користується смартфонами, 15 % — спеціалізованими рідерами і 6 % — планшетами. Левова частка аудіослухачів (90 %) тягнє до смартфонів через так звані супераппи, мобільні додатки що об'єднують різноманітні сервіси у межах одного ресурсу і відповідно одного інтерфейсу [42].

Японія веде першість за часткою смартфонів у читанні (75–80 %), насамперед через споживання манги в транспорті, використовуючи спеціальні додатки-вертикалки для швидкого керування гаджетом однією рукою. Для читання текстових романів кишенькового формату купують рідери Kindle (Amazon Japan) та місцевий конкурент Rakuten Kobo (12–15 %). Планшети (8–10 %) застосовують для перегляду деталізованої графіки в журналах та артбуках [43].

Ринок аудіокниг в Японії заповнили смартфони (95 % сегмента) завдяки двом факторам: звичці щось слухати під час хатніх справ та вивченню мов. Прихильниками автомобільних систем є 3–5 % аудиторії. Розумні колонки для книг не прижилися в Японії, тут віддають перевагу бездротовим навушникам [43].

Для наочності представимо зазначені порівняльні характеристики в *табл. 2*.

Таблиця 2

Порівняльна таблиця пристроїв для споживання основних форматів видань

Країна	Основний пристрій для e-books	Основний пристрій для audio	Особливість ринку
США	Kindle (E-ink)	Смартфон + Smart Speakers	Домінування екосистеми Amazon
Велика Британія	Kindle / Kobo	Смартфон	Вплив соцмереж на вибір книг
Німеччина	Kindle / Tolino	Смартфон	Альянс "Tolino"
Польща	Смартфон / PocketBook	Смартфон	Популярність сервісів підписки
Китай	Смартфон	Смартфон	Все на одному інтерфейсі
Японія	Смартфон / додатки-вертикалки (LINE Manga, Piccoma, Shonen Jump+)	Смартфон / Amazon Audible & Japan Audiobook.jp.	Вертикальне читання

Джерела: [24; 25; 26; 41; 43; 44; 45].

Попри війну, український книжковий ринок не тільки показує, що він живий, а й демонструє швидкі темпи зростання. За даними

Українського інституту книги, нині книжковий ринок країни оцінюється приблизно у \$200 млн, причому 89–90 % контенту є україномовним.

Беззаперечним лідером за форматом є друковані книги — 90–92 %. Визначальним є і те, що, за підсумками державної програми підтримки молоді «єКнига» (2025), 98,6 % молодих людей зорієнтовані саме на паперовий формат. Незважаючи на те, що аудіокниги становлять лише 5–6 %, спостерігаються швидкі темпи їхнього зростання (у 10 разів за останні два роки). Через традиційну любов українців до матеріальної паперової книги, а також високий рівень піратства частка електронної книги є незначною — 3–4 %. Українці читають і слухають, переважно (85 % цифрового сегмента) використовуючи смартфони та платформи «Abuk» (лідер аудіо), «Yakaboo», «Librarius». У пошані й рідери, зокрема PocketBook, Kindle — 10 % [46; 47].

Висновки та перспективи дослідження.

Друковані видання залишаються основним форматом сучасного книжкового ринку, який приносить видавцям максимальні доходи. Найбільш швидко прогресуючим нині є аудіоформат, який переважно покладається на інструментарій смартфонів. Стрімкий розвиток отримали нові формати, а саме: самарі-книги, серіальна література, гібридні (імерсивні) видання, візуальні новели та інтерактивна проза, книги з доповненою реальністю.

Дослідження засвідчило, що різні країни світу використовують різні інструментарії для реалізації різних книжкових форматів. Так, США спирається на власну екосистему Amazon, Німеччина — на альянс “Tolino”, проте більшість країн обрало основним пристроєм смартфони з широким спектром додатків. Використання різних моделей підписки на контент сприяє залученню аудиторії та монетизації цифрових проєктів.

У Британії цифрові та паперові формати існують у синергії, де соціальні мережі (BookTok) виступають головним драйвером продажів фізичних копій. Японія і Китай ілюструють тотальну «смартфонізацію», коли лівова частка контенту споживається переважно через мобільні додатки. Паперова книга, яка домінує в Україні, стала символом ідентичності та стійкості народу.

Україна, на відміну від Німеччини, яка насичена E-ink рідерами, фактично «пропускає» цей етап розвитку ринку, одразу переходячи від паперової версії видань до споживання цифрових книг через смартфони, завдяки внутрішнім культурним змінам та впливу соцмереж. Найвищий темп зростання демонструє сегмент аудіокниг.

Загалом, слід зазначити, що практика формування книжкових форматів та їхнього

споживання залежить від соціально-культурних, ментальних традицій народів, які переживають різні етапи розвитку. Світова книговидавнича галузь, справджуючи суспільні потреби, інноваційно розвивається, відповідаючи на глобальні і локальні виклики.

Список використаних джерел

1. Mordor Intelligence. URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/books-market> (дата звернення: 25.02.2026).
2. Grand View Research. (2026). Books Market Size, Share & Trends Analysis Report By Format (Print, eBook, Audio), By Distribution Channel, By Region, And Segment Forecasts, 2026–2033. URL: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/books-market> (дата звернення: 25.02.2026).
3. Український інститут книги. Звіти. URL: <https://ubi.org.ua/uk/organization/reports/general> (дата звернення: 25.02.2026).
4. Yakaboo. URL: <https://www.yakaboo.ua/about-us> (дата звернення: 25.02.2026).
5. Фіголь Н., Файчук Т., Фіголь Б. Мультимедійні та інтерактивні елементи електронних навчальних видань для вищої школи. *Інтегровані комунікації*. 2024. № 17. С. 178–186. DOI: 10.28925/2524-2644.2024.1722.
6. Водолазька С. Стратегії розвитку друкованого та електронного книговидання у Великій Британії. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2012. № 47. С. 8–14.
7. Водолазька С. Інновації у видавничій галузі: навч. посіб. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2021. 323 с.
8. Женченко М. І. Цифрові трансформації видавничої галузі: моногр. / за наук. ред. В. Різуна. Вид. 2-ге, випр. Київ: Жнець, 2018. 436 с.
9. Шпак В. Україна в контексті світового книговидання. *Інтегровані комунікації*. 2024. № 17. С. 187–195. DOI: 10.28925/2524-2644.2024.1723.
10. Татарінова Л. Деякі тенденції розвитку книгодрукування у провідних країнах світу. *Вісник Книжкової палати*. 2019. № 12. С. 9–16.
11. Сухорукова О. Світове книговидання: уроки для України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2016. № 3. С. 47–58.
12. Тимошик М. С. Українська книга і світ : художньо-публіцистична оповідь / авт. передм. В. Г. Іваненко; Укр. ун-т (Вашингтон, США), Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Наша культура і наука; Вашингтон: Укр. ун-т, 2018. 514 с.
13. Горобець О. Статистичний аналіз книговидання в Україні та світі. *Статистика України*. 2018. № 2. С. 22–29.
14. Круглов В. Книговидання-2026: між глобальними трендами і локальним виживанням. *Ліга-нет*. URL: <https://blog.liga.net/user/vkruhlov/article/58570> (дата звернення: 25.02.2026).
15. Ситник В., Шпак В. Ринок електронних та аудіокниг в Україні: основні тенденції (2022–2025 рр.). *Вісник Книжкової палати*. 2026. № 3. С. 11–17.

16. Thompson B. *John Merchants of Culture*. The Publishing Business in the Twenty-First Century. Cambridge: Polity, 2010. 432 p.
17. Thompson B. John, *Book Wars: The Digital Revolution in Publishing*. Cambridge, UK: Polity, 2021, 450 p.
18. Bhaskar M. *The Content Machine: Towards a theory of publishing from the printing press to the digital network*. NY: Anthem Press, 2013. 226 p.
19. Simone Murray. *The Digital Literary Sphere: Reading, Writing, and Selling Books in the Internet Era.*: Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2018. 256 p.
20. Baron N. S. *How We Read Now: Strategic Choices for Print, Screen, and Audio*. Oxford: Oxford University Press, 2021. 320 p.
21. Phillips A., Bhaskar M. *The Oxford Handbook of Publishing*. Oxford: Oxford University Press, 2019. 512 p.
22. Wolf M. *Reader, Come Home: The Reading Brain in a Digital World*. New York: Harper, 2018. 272 p.
23. The International Publishers Association (IPA). URL: <https://internationalpublishers.org/> (30.02.2026)
24. Federation of European Publishers (FEP) URL: <https://fep-fee.eu/> (30.02.2026)
25. Association of American Publishers (AAP). URL: <https://publishers.org/> (30.02.2026)
26. European and International Booksellers Federation URL: <https://europeanbooksellers.eu/> (30.02.2026)
27. World Intellectual Property Organization. (2023). *The Global Publishing Industry in 2022*. Geneva: WIPO. DOI: 10.34667/tind.48714 URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-1064-2023-2-en-the-global-publishing-industry-in-2022.pdf> (25.02.2026)
28. Книжкова палата України. URL: <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 25.03.2026).
29. Українська асоціація видавців і книгорозповсюджувачів. URL: <https://upba.org.ua/index.php/uk/> (дата звернення: 26.02.2026).
30. Український інститут книги. URL: <https://ubi.org.ua/uk> (дата звернення: 27.02.2026).
31. Портал «Blinkist». URL: <https://www.blinkist.com/> (дата звернення: 27.02.2026).
32. Портал «Headway». URL: <https://makeheadway.com/> (дата звернення: 27.02.2026).
33. Платформа «Wattpad». URL: <https://www.wattpad.com/> (дата звернення: 27.02.2026).
34. Платформа «Royal Road». URL: <https://www.royalroad.com/home> (дата звернення: 27.02.2026).
35. Платформа «Surge». URL: <https://surge.sh/> (дата звернення: 7.03.2026).
36. Савотіна В. Незалежність: перезавантаження. Київ: Віват, 2024. 176 с.
37. Amazon Kindles will soon support the ePub file format via Send to Kindle — The Verge / Reddit. URL: https://www.reddit.com/r/books/comments/ugv0nz/amazon_kindles_will_soon_support_the_epub_file/ (дата звернення: 07.03.2026).
38. Fortune Business Insights. URL: <https://www.fortunebusinessinsights.com/ebook-market-111315> (дата звернення: 07.03.2026).
39. Audio Publishers Association. URL: <https://www.audiopub.org/> (дата звернення: 07.03.2026).
40. Publishing Perspectives. (2025, October). At Frankfurt, FEP's Report: The European Book Market Hits Record Turnover. URL: <https://internationalpublishers.org/fep-presents-european-book-statistics-for-2024-25/> (дата звернення: 07.03.2026).
41. Федерація видавців і книгорозповсюджувачів Німеччини. URL: <https://www.wiesbaden.de/uk/stadtlexikon/stadtlexikon-a-z/boersenverein-des-deutschen-buchhandels> (дата звернення: 07.03.2026).
42. China Publication and Promotion Association (CPPA). URL: <http://zxhbj.com> (<http://zxhbj.com> (дата звернення: 07.03.2026).
43. Japan Book Publishers Association. URL: <https://www.jbpa.or.jp/en/index.html> (дата звернення: 07.03.2026).
44. The Publishers Association. URL: <https://www.publishers.org.uk/> (дата звернення: 07.03.2026).
45. Nielsen Book Data. <https://nielseniq.com/global/en/landing-page/nielseniq-bookdata-uk-book-consumer-2024/> (дата звернення: 07.03.2026).
46. Показники книжкової галузі України 2024–2025: звіт / Український інститут книги. URL: <https://ubi.org.ua/uk/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2025> (дата звернення: 23.03.2026).
47. Сотник В. Трансформація книжкового ринку: сучасний стан та перспективні тенденції розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-80-159. (дата звернення: 07.03.2026).

References

- Amazon Kindles will soon support the ePub file format via Send to Kindle — The Verge. (2026). *Reddit*. https://www.reddit.com/r/books/comments/ugv0nz/amazon_kindles_will_soon_support_the_epub_file/ Association of American Publishers (AAP). (2026). <https://publishers.org/> Audio Publishers Association. (2026). <https://www.audiopub.org/> Baron, N. S. (2021). *How We Read Now: Strategic Choices for Print, Screen, and Audio*. Oxford: Oxford University Press. Bhaskar, M. (2013). *The Content Machine: Towards a theory of publishing from the printing press to the digital network*. NY: Anthem Press. Blinkist. (2026). <https://www.blinkist.com/> China Publication and Promotion Association (CPPA). (2026). <http://zxhbj.com> European and International Booksellers Federation. (2026). <https://europeanbooksellers.eu/> Federation of European Publishers (FEP). (2026). <https://fep-fee.eu/> Federation of German Publishers and Booksellers. (2026). <https://www.wiesbaden.de/uk/stadtlexikon/stadtlexikon-a-z/boersenverein-des-deutschen-buchhandels>

- Fihol, N., Faichuk, T. & Fihol, B. (2024). Multymediini ta interaktyvni elementy elektronnykh navchalnykh vydan dla vyshchoi shkoly [Multimedia and interactive elements of electronic educational publications for higher education]. *Integrated Communications*, 17, pp.78–186 [in Ukrainian].
<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2024.1722>
 Fortune Business Insights. (2026).
<https://www.fortunebusinessinsights.com/ebook-market-111315>
 Grand View Research. (2026). Books Market Size, Share & Trends Analysis Report By Format (Print, eBook, Audio), By Distribution Channel, By Region, And Segment Forecasts, 2026–2033.
<https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/books-market>
 Headway. (2026).
<https://makeheadway.com/>
 Horobets, O. (2018). Statystychnyi analiz knyhovydannia v Ukraini ta sviti [Statistical Analysis of Book Publishing in Ukraine and in the World]. *Statystyka Ukrainy*, 2, 22–29 [in Ukrainian].
 Japan Book Publishers Association. (2026).
<https://www.jbpa.or.jp/en/index.html>
 Knyzhkova palata Ukrayiny. (2026). [Book Chamber of Ukraine]
<http://www.ukrbook.net/>
 Kruhlov, V. (2026). Knyhovydannia-2026: mizh hlobalnymy trendamy i lokalnym vyzhyvanniam [Book Publishing-2026: Between Global Trends and Local Survival]. *Liha-net* [in Ukrainian].
<https://blog.liga.net/user/vkruhlov/article/58570>
 Mordor Intelligence. (2026).
<https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/books-market>
 Nielsen Book Data. (2026).
<https://nielseniq.com/global/en/landing-page/nielseniq-bookdata-uk-book-consumer-2024/>
 Phillips, A. & Bhaskar, M. (2019). *The Oxford Handbook of Publishing*. Oxford: Oxford University Press.
 Publishing Perspectives. (2025). At Frankfurt, FEP's Report: The European Book Market Hits Record Turnover.
<https://internationalpublishers.org/fep-presents-european-book-statistics-for-2024-25/>
 Royal Road. (2026).
<https://www.royalroad.com/home>
 Savotina, V. (2024). *Nezalezhnist: perezavantazhennya [Independence: Reboot]*. Kyiv: Vivat [in Ukrainian].
 Shpak, V. (2024). Ukraina v konteksti svitovoho knyhovydannia [Ukraine in the context of world book publishing]. *Integrated Communications*, 17, 187–195. [in Ukrainian].
<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2024.1723>
 Murray, S. (2018). *The Digital Literary Sphere: Reading, Writing, and Selling Books in the Internet Era*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
 Sotnyk V. (2025). Transformatsiya knyzhkovoho rynku: suchasnyy stan ta perspektyvni tendentsiyi rozvytku [The Transformation of the Book Market: An assessment of its current state and emerging development trends]. *Economy and Society*, (80) [in Ukrainian].
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-159>
 Sukhorukova, O. (2016). Svitove knyhovydannia: uroky dlia Ukrainy [World Book Publishing: Lessons for Ukraine]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, 3, 47–58 [in Ukrainian].
 Surge. (2026).
<https://surge.sh/>
 Sytnyk, V. & Shpak, V. (2026). Rynok elektronnykh ta audioknyh v Ukrayini: osnovni tendentsiyi (2022–2025 rr.) [The e-Book and Audiobook Market in Ukraine: Key trends (2022–2025)]. *Bulletin of the Book Chamber*, 3, 11–17 [in Ukrainian].
 Tatarinova, L. (2019). Deiaki tendentsii rozvytku knyhodrukuvannia u providnykh krainakh svitu [Some Trends in the Development of Book Printing in the Leading Countries of the World]. *Bulletin of the Book Chamber*, 12, 9–16 [in Ukrainian].
 The International Publishers Association (IPA). (2026).
<https://internationalpublishers.org/>
 The Publishers Association. (2026).
<https://www.publishers.org.uk/>
 Thompson, B. John. (2010). *Merchants of Culture. The Publishing Business in the Twenty-First Century*. Cambridge: Polity.
 Thompson, B. John. (2021). *Book Wars: The Digital Revolution in Publishing*. Cambridge, UK: Polity.
 Tymoshyk, M. S. (2018). *Ukrainska knyha i svit: khudozhnio-publitsystychna opovid* [Ukrainian Book and the World: Artistic and journalistic narrative]. University of Washington (Washington, USA), Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv: Nasha kultura i nauka; Washington: University of Washington [in Ukrainian].
 Ukrainska asotsiatsiia vydavtsiv i knyhorozpovsyudzhuvachiv. (2026). [Ukrainian Association of Publishers and Book Distributors]. [in Ukrainian].
<https://upba.org.ua/index.php/uk/>
 Ukrayinskyi instytut knyhy. (2026). [in Ukrainian].
<https://ubi.org.ua/uk/>
 Ukrayinskyi instytut knyhy. (2026). Pokaznyky knyzhkovoi haluzi Ukrainy 2024–2025: zvit. [Indicators of the Book Industry of Ukraine 2024–2025: report]. [in Ukrainian].
<https://ubi.org.ua/uk/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2025>
 Ukrayinskyi instytut knyhy. Zvity. (2026). [Ukrainian Book Institute]. Reports. [in Ukrainian].
<https://ubi.org.ua/uk/organization/reports/general>
 Vodolazka, S. (2012). Stratehii rozvytku drukovanoho ta elektronnoho knyhovydannia u Velykii Brytanii [Strategies for the development of printed and electronic book publishing in Great Britain]. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, 47, 8–14 [in Ukrainian].

Vodolazka, S. (2021). *Innovatsii u vydavnychii haluzi* [Innovations in the Publishing Industry]. Kyiv: Taras Shevchenko National University of Kyiv [in Ukrainian].

Wattpad. (2026).

<https://www.wattpad.com/>

Wolf, M. (2018). *Reader, Come Home: The Reading Brain in a Digital World*. New York: Harper.

World Intellectual Property Organization (2023). *The Global Publishing Industry in 2022*. Geneva: WIPO.

<https://doi.org/10.34667/tind.48714>

Yakaboo. (2026).

<https://www.yakaboo.ua/about-us>

Zhenchenko, M. I. (2018). *Tsyfrovi transformatsii vydavnychoi haluzi* [Digital Transformations of the Publishing Industry]. Kyiv: Zhnets [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 10.03.2026.